

Saulkrastu novada dome iesniegusi pieteikumu Satversmes tiesai

Nemot vērā to, ka Latvijas Republikas Saeima š.g. 4.jūnijā steidzamības kārtā pieņēma Pašvaldības finanšu izlīdzināšanas likumu, Saulkrastu novada dome augusta beigās iesniedza pieteikumu Latvijas Republikas Satversmes tiesai par Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1.pantam un Eiropas vietējo pašvaldību hartas vairākiem pantiem.

Saulkrastu novada dome, rūpējoties par Saulkrastu novada iedzīvotāju maksāto nodokļu efektīvu pārvaldību, uzskata, ka apstrīdētais likums nenodrošinās visu Latvijas novadu, tajā skaitā Saulkrastu novada ilgtspējīgu attīstību, apdraudēs pašvaldības pamatfunkciju izpildi un turpmāku pastāvēšanu.

Saulkrastu novada domes priekšsēdētājs Ervīns Grāvītis uzsver, ka, lai atbalstītu finansiāli vājākās pašvaldības, var tikt ieviestas finanšu izlīdzināšanas procedūras, taču apstrīdētais likums, atšķirībā no iepriekšējā likuma "Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu", kas bija spēkā līdz š.g. 1.jūlijam, neizvērtē, cik liela ir katras pašvaldības finanšu nepieciešamība, tajā netiek noteikts un pielietots objektīvs pašvaldību finanšu nepieciešamības rādītājs. Finanšes tiks mehāniski sadalītas, bet sociāli ekonomisko pamatojumu apstrīdētais likums neparedz, apstrīdētā likuma izpratnē visām pašvaldībām finanšu līdzekļi nepieciešami vienādi. Tāpat nav izvērtēti riski, kādas sekas ilgtermiņā jauns pašvaldību izlīdzināšanas modelis atstās uz Latvijas pašvaldībām, tajā skaitā uz Saulkrastu novada pašvaldību, vai pašvaldības būs spējīgas ekonomiski attīstīties un nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem. Kā arī nav pamatots Finanšu ministrijas un Saeimas secinājums, ka apstrīdētais likums motivēs pašvaldības veicināt uzņēmējdarbības attīstību pašvaldībā, jo atbilstoši finanšu aprēķini nav veikti un faktiski ir pats muļķīgākais apgalvojums, kas dzirdēts kontekstā ar apstrīdēto likumu. Tieši pretēji - likums motivē pašvaldības neko nedarīt. Jaunais likums arī nemotivē pašvaldībā deklarētos iedzīvotājus maksāt nodokļus vai palielināt to maksāšanu, jo viss tiek izlīdzināts valsts mērogā.

Pieteikumā ir norādīts, ka plašsaziņas līdzekļos tiek minēts par notikušajām sarunām ar 77 pašvaldību vadītājiem, un saskaņā ar likumprojekta anotāciju, finanšu ministrs izveidoja Konsultatīvo padomi pašvaldību finansiālo darbību saistītu jautājumu apspriešanai un izdiskutēšanai, kuras sastāvā ir 4 republikas pilsētu un 6 novadu pašvaldību vadītāji. Saulkrastu novada dome uzskata, ka konsultācijas ar pašvaldībām bija nepietiekamas, nav ņemti vērā daudzu pašvaldību iebildumi un nav ņemts vērā neviens no Latvijas Pašvaldību savienības, kuras biedrs ir arī Saulkrastu novada pašvaldība, iebildumiem, kuri atbilstoši 2015.gada 22. aprīļa Latvijas Pašvaldību savienības domes sēdes lēmumam tika iesniegti Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā, un apstrīdētais likums nepārprotami ir sasteigts.

Saulkrastu novada domes ieskatā, steidzamības kārtībā pieņemot apstrīdēto likumu, netika pietiekami izvērtēts sabiedriskais labums un vēl vairāk tiks samazināta Latvijas pašvaldību, tajā skaitā Saulkrastu novada pašvaldības finansiālā neatkarība no centrālās varas.

Pieteikumā minēts, ka nav saprotama Ministru kabineta un Saeimas nostāja, steidzamības kārtībā pieņemot apstrīdēto likumu. Tādējādi atbilstoši Latvijas Republikas Satversmei ir liegta iespēja Valsts prezidentam prasīt likuma otrreizēju caurlūkošanu, kā arī likumu nevar nodot tautas nobalsošanai. Pašvaldībām ir liegta iespēja kā partneriem piedalīties apstrīdētā likuma apspriešanā un izteikt savu viedokli.

Plašsaziņas līdzekļos vairākkārt ir izskanējis viedoklis, ka, lai spētu nodrošināt ar likumu noteikto funkciju izpildi, pašvaldības būs spiestas apvienoties ar citām pašvaldībām, tādējādi stiprinot savu ekonomisko kapacitāti. Acīmredzami pieņemot apstrīdēto likumu, notiek mēģinājums slēptā veidā īstenot teritoriālo reformu, kura būtu realizējama demokrātiskā ceļā, iesaistot sabiedrību.

Saulkrastu novada dome š.g. 11.jūnijā vērsās pie Valsts prezidenta ar lūgumu izmantot visas Valsts prezidenta pilnvaras, lai apturētu Pašvaldības finanšu izlīdzināšanas likuma spēkā stāšanos, tomēr Latvijas Republikas Satversme nepiešķir Prezidentam šādas pilnvaras attiecībā uz steidzamības kārtībā pieņemtajiem likumiem.